

BLAŽ POTOČNIKOVA ČITALNICA
PRUŠNIKOVA 90, ŠENTVID NAD LJUBLJANO

naš zvon

PRILOGA

oznanil župnije Ljubljana Šentvid

MAREC/APRIL 2026

ZGODILO SE BO...

ODPRTJE RAZSTAVE

5. marca, ob 18.00,

bo v Galeriji Gunclje odprtje razstave domačinke in umetnice ge. Eli Miklavčič. Njena dela bo predstavila recenzentka ga. Nuša Podgornik, za glasbeno obarvanost bosta poskrbela ga. Mojca Siftar in g. Jakob Trošt. Na razstavi bo tudi nabirka za delovanje galerije. V naprej hvala za vaš prispevek!

Galerija bo odprta vsak torek od 9.00 do 12.00 ali vsak četrtek od 17.00 do 19.00., razstava bo na ogled do 28. aprila 2026. V prijeten ambient povabite še koga.

DELAVNICA IZDELAVE BUTARIC

20. marca, ob 19.00, bo v Galeriji Gunclje delavnica izdelave ljubljanskih butaric iz oblancev. Delavnica je omejena na 10 mest zato prosimo za prijavo na tel. št. 031 298 496 (Andreja Bečan).

GLASBENI VEČER TAMBURAŠKE SKUPINE AD HOC Z GOSTI

Po lanskoletnem prijetnem glasbenem večeru tamburaške skupine AD HOC s pevsko skupino Cintare jih tudi letos ponovno gostimo v Ljudskem domu! Vabljeni, da se nam pridružite **22. aprila ob 19.30**. Geslo večera se znova glasi: »**Poslušaj in pogumno zapoj!**«

100. OBLETNICA LJUDSKEGA DOMA V ŠENTVIDU

Slavnostno odprtje Ljudskega doma je bilo **16. maja 1926** z bogatim dvodnevним programom in je sovpadalo s 60. obletnico ustanovitve Narodne čitalnice. Kronisti navajajo da se je zbrala ogromna množica krajanov in iz sosednjih krajev. Na govorniški oder so pristopili

veljaki iz Ljubljane, profesorji iz Zavoda Sv. Stanislava, predstavnik gradbenega odbora in domači šentviški dekan Valentin Zabret. Dekleta in žene so spletle 4000 m vencev s katerimi so okrasili dvorano, okolico in cerkev, mošnje in fantje so postavili 120 mlajev.

Še preden je bila dvorana blagoslovljena so v sezoni 1925/26 že izvedli 20 raznih predstav, v letih do 2. svetovne vojne pa so uprizorili preko 100 raznih predstav. Poleg tega so organizirali koncerte, pevske nasto-

VABILO
NA I. PROSVETNI DAN

V PROSLAVO 60 LETNICE BLAŽ POTOČNIKOVE ČITALNICE,
20 LETNICE ORLA IN BLAGOSLOVITVE LJUDSKEGA DOMA V
ŠT. VIDU PRI LJUBLJANI, KI GA PRIDEJI PROSVETNA ZVEZA
V LJUBLJANI 15. IN 16. MAJA 1926 V ŠT. VIDU PRI LJUBLJANI

Blažu Potočniku, slovenskemu pevcu.
Sposnil dr. Ivan Pregelj.

Bratje, povejte, kdo so naši mošje?
Vraga, ljudci, do mladega dne
v zgodnih nate mihi kot stebri stoje
naši mošje...

V starih ljudskih pisanih stoji,
da ima petičilo take oči,
da z zlomim rje najtjito noba
in z levim gleda v zemeljska tla.
Starih ljudi ravnilo vseh,
naj duša klonarja in slični bili.

prava po kavelji, da kdor si ni kjerokoli,
odlej je mošje.

Ali zdaj veste, kdo so naši mošje?
Mili bi delali in gnetli bi
in včeraj v naši dašni in je jutri
so zrasli naši mošje...

Blaz Potočnik — slavistični zgodovinar.
Dolgo je temu, kar tet je odločil.
V mater smilil se mu nide je prebiti,
hce delavsko pa ni uganilni,
smilja ni veka njegovih volin,
v vnanje se splošni ma in v častni spomin:
kakor da koma se "Vlaž" in "I",
kakor je s p a l do koma vnosil,
kakor da koma se "Vlaž" in "I" je vnosil,
na boljo čast, na slon in red,
je živ in neodoljivostni god!
Blaz Potočnik, slavistični zgodovinar.
R a d o c i njegova, volno je nova
"Blaz" Gostojec, pesnik njegova,
kakor vaha je živo in klice
izred modrakov na solobnost grice.
Pesnik medeljaka, v e r o s i i njegova
d a n a s e in živ in jutri je nova.

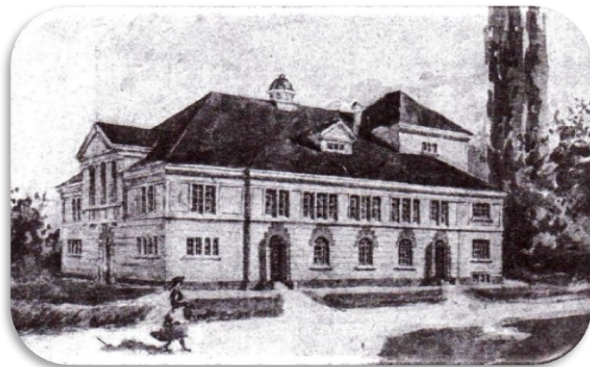
Dokler se koma, kar smo bili,
Blakova pesna živ!
kakor je svetlo da koma verjel,
kakor je spjal do koma vnosil,
kakor da koma je v vrea žudi
boljo čast, delavsko in red,
Blaz Potočnik, slavistični zgodovinar...

Bratje! Zdaj veste, kdo so naši mošje?
sveti mošje naši in v zgodnih Rive,
sveti, klonarji njegova dne
od včeraj v naši dašni in je jutri naši Mošje!

pe in druge dogodke v okviru Blaž Potočnikove čitalnice. Dvorana je gostila druge v Šentvidu delujoče skupine; dekliški krožek, fantovski odsek, telovadni odsek Orel, Križarsko bratstvo, Marijino družbo, šolsko mladino, gasilsko društvo, Pomladek jadranske straže in verjetno še kdo.

Temelj tej bogati kulturni dejavnosti sega v leto 1866 z ustanovitvijo Narodne čitalnice s 1. predsednikom in narodnim buditeljem Blažem Potočnikom. Začeli so skromno, kar v gostilni Pri Kraljiču (objekt sedanje Glasbene šole F. Šturma, pred tem pa je bilo župnišče do l. 1945). Dejavnosti, predvsem dramsko, so nato izvajali v Rokodelskem domu, zgrajenem l. 1888 (sedaj Kult 316), kasneje pa v Cebavovi dvorani za bencinsko pumpo. Dvorano so med 1. svetovno vojno uničili madžarski vojaki, zato je takratni župnik in dekan Valentin Zabret dal oktobra 1922 pobudo za izgradnjo nove dvorane.

Izvolili so stavbni odbor t.j. 39 posestnikov in veljakov iz naselij Župnije Šentvid in na 1. seji je zapisnikar, mizarski mojster in podjetnik Stefan Erman zapisal: »**Dom hočemo imeti, zato bomo dom tudi postavili.**«

Temeljito so proučili potrebe, oblikovali projektne zahteve in najeli gradbenika Seršena iz Mengša in že leta 1923 na župnijski parceli blagoslovili temeljni kamen. Največ zaslug pri gradnji je imel kaplan Franc Lovšin in seveda krajanji s prostovoljnim delom in denarnimi pri-

spevki. Najeli so kredit v Šentviški Hranilnici, ki jo je dekan Zabret ustanovil v ta namen in pripravili loterijo z glavnim dobitkom manjše družinske hiše z imenom Vila sreče. Izkupiček je bil tolikšen, da so z njim pokrili vse dolgove.

Že med gradnjo je stavbni odbor odločal o laštništvu Ljudskega doma ter soglasno odločil da bo last Župnije Šentvid z utemeljitvijo: »**Edino cerkvi lahko zaupamo, saj edino ona v vseh časih kljubuje vsem viharjem.**«

Z vpisom v Zemljiško knjigo je župnija uradno postala lastnik Ljudskega doma.

Med nemško okupacijo je kulturniška dejavnost prenehala, po osvoboditvi so v dvorani potekali politični sestanki, volitve in

mitingi, leta 1947 je bil objekt nacionaliziran in preurejen v kino dvorano, namenjeno šolskim in gimnazijskim dogodkom. Po demokratizaciji leta 1990 je novi parlament leta 1993 izglasoval Zakon o denacionalizaciji. Župnija je vložila zahtevek za vračilo objekta v naravi, vendar je Upravno sodišče prisluhnilo Četrtni skupnosti, zavrnilo vračilo ter dodelilo objekt Mestni občini Ljubljana.

Ljudski dom je bil s strani MOL-a v zadnji dvajsetih letih dostojno obnovljen, obnovili so streho, ogrevanje, prezračevanje, elektroinstalacije in gradbeno pohištvo. Četrtna skupnost v zadovoljstvo vseh skupin in društev, ki delujejo v okviru Šentvida, koordinira oddajo v brezplačni najem. Stroške

vzdrževanja, ogrevanja in električne energije, krije MOL. V okviru letošnjega praznovanja 100. obletnice bo Društvo BPC pripravilo razstavo o gradnji doma ter o vseh dogodkih in uprizoritvah do 2. svetovne vojne.

Letošnji Pozdrav domovini bo posvečen tej obletnici.

Zapisal Franci Velkavrh

(društvo Blaž Potočnikova čitalnica)

Vir fotografij: ga. Eli Miklavčič, Alteia, arhiv g. Arharja

©SVA jewels